

บทคัดย่อ

ในปัจจุบันอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจัดว่ามีความสำคัญสูงต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ ดังนั้นการดำเนินการต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวจึงจำเป็นต้องการวางแผนเพื่อให้เกิดความพร้อม และมีศักยภาพที่จะสามารถแข่งขันกับนานาประเทศได้ ประเทศไทยมีจุดแข็งและโอกาสที่ดีกว่าหลายประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความหลากหลายของทรัพยากรท่องเที่ยวที่เป็นธรรมชาติ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะนำจุดแข็งมาเป็นโอกาสในการสร้างเสริมให้เป็นจุดขายทางการท่องเที่ยว ในขณะที่เดียวกัน ต้องคำนึงผลกระทบต่อแหล่งธรรมชาติ โดยต้องสร้างจิตสำนึกให้แก่นักท่องเที่ยว ให้มีความรับผิดชอบในแหล่งธรรมชาติ และแหล่งวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศ โดยมีขบวนการเรียนรู้ร่วมกันของผู้ที่เกี่ยวข้อง ภายใต้การจัดการสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวอย่างมีส่วนร่วมของท้องถิ่น เพื่อมุ่งให้เกิดจิตสำนึกต่อการรักษาระบบนิเวศอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของรายงานฉบับนี้ เพื่อศึกษาข้อมูลการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ผลทางด้านเศรษฐกิจจากการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และเสนอแนะแนวทางที่เหมาะสมในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อุทยานฯ

ที่ผ่านมา การจัดการการท่องเที่ยวของประเทศไทยยังคำนึงถึงความหลากหลายของผลิตภัณฑ์ด้านการท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติอยู่น้อยมาก จึงทำให้โอกาสที่จะพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวที่มีความต้องการที่แตกต่างกันถูกจำกัดลง ดังจะเห็นได้จากแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติเกือบทุกแห่งทั้งของภาครัฐและภาคเอกชน มีแนวโน้มที่จะพัฒนาทางกายภาพมากเกินไป จนสูญเสียหรือก่อให้เกิดผลกระทบต่อความเป็นเอกลักษณ์หรือจุดเด่นตามธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยว และสูญเสียนักท่องเที่ยวบางกลุ่มไปอย่างน่าเสียดาย

การจัดการการท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่เชิงนิเวศ นี้ ทั้งภาครัฐและเอกชน รวมถึงนักท่องเที่ยวทุกคน ต้องร่วมกันสร้างจิตสำนึกและกระบวนการศึกษาเรียนรู้ธรรมชาติ ให้คงไว้ซึ่งธรรมชาติ มีการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน ควบคุมผลกระทบต่อผู้อยู่ในระดับต่ำ เพื่อเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้ศึกษาเรียนรู้สภาพแวดล้อมธรรมชาติ ซึ่งนอกจากจะได้รับความพึงพอใจแล้ว ยังเป็นการสร้างจรรยาบรรณด้านสิ่งแวดล้อมเชิงบวกอีกด้วย